

ČESKÁ REPUBLIKA

Česká školní inspekce

Královéhradecký inspektorát - oblastní pracoviště

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola, Dohalice, okres Hradec Králové

Adresa: 503 13 Dohalice 30

Identifikátor školy: 600088669

Termín konání orientační inspekce: 11. a 14. ledna 2002

Čj.	091 1197/01-1031
Signatura	oilbv102

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola, Dohalice, okres Hradec Králové je školou dvojtřídní se čtyřmi postupnými ročníky. Sdružuje školní družinu s kapacitou 25 žáků a školní jídelnu bez vyvařovací kuchyně s kapacitou 50 jídel. Školu zřizuje obec Dohalice jako svou organizační složku.

V současné době školu navštěvuje 36 žáků ze dvou obcí, Dohalic a Mokrovous. V první třídě se učí 13 žáků prvního a druhého ročníku, ve druhé 23 žáků třetího a čtvrtého ročníku. Škola nevykazuje žádné integrované zdravotně postižené žáky ani žádné cizince.

Sto třicet let stará budova prošla několika rekonstrukcemi, je pravidelně udržovaná. Ke škole přiléhá zahrada a hřiště. Interiér i bezprostřední okolí školy působí pěkným upraveným dojmem. V přízemí je umístěna tělocvična, školní jídelna, šatny a sociální zařízení. V prvním patře jsou dvě učebny, kabinet, ředitelna se sborovnou a relaxační místnost školní družiny.

Ve škole se vyučuje dle vzdělávacího programu Základní škola čj. 16 847/96-2 ve smyslu úprav a doplňků MŠMT ČR ze dne 25. srpna 1998 čj. 25018/98-22 s platností od 1. září 1998. Od čtvrtého ročníku se žáci učí anglický jazyk.

Poslední orientační inspekce se ve škole uskutečnila v roce 1998 a byla zaměřena na řízení školy. Nynější orientační inspekce se soustředila na hodnocení průběhu a podmínek vzdělávání základní školy.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ

Vzdělávání žáků je hodnoceno na základě sledování průběhu vyučování a jeho podmínek, výsledků ústních, písemných, grafických a pohybových projevů žáků i dalších materiálů školy.

Hospitace se uskutečnily ve vyučování **českého jazyka** (čtení, psaní i jazykové vyučování), **anglického jazyka**, **matematiky** (učivo aritmetiky), **prvouky**, **vlastivědy**, **přírodovědy**, **hudební a tělesné výchovy a v zájmovém kroužku dramatické výchovy**.

Plánování a příprava výuky

Časová dotace jednotlivých předmětů odpovídá modelovému učebnímu plánu. Stručné tematické plány se čtvrtletním či měsíčním uspořádáním jsou zpracovány pro všechny naukové předměty, pro výchovné předměty jsou sestaveny pouze některé. Návaznost učiva je zajištěna důslednou spoluprací pedagogů školy. Učivo osnov zvoleného vzdělávacího programu v jednotlivých předmětech je průběžně plněno. Vzdělávací a výchovné cíle korespondují se vzdělávacím programem. Jednotliví pedagogové se na výuku řádně připravují, využívají materiálové vybavení školy včetně kopírky.

Škola nabízí žákům zájmové aktivity, které rozšiřují výchovně vzdělávací proces, a je o ně mezi žáky zájem. Je to dramatický kroužek, přírodovědný, výtvarný, kroužek pro 1. ročník, a sportovní hry pro mladší i starší žáky.

Podmínky výuky

Dva pedagogové jsou odborně i pedagogicky způsobilí k výuce žáků na tomto stupni školy, vyučující čtyř hodin výchovných předmětů v 1. a 2. ročníku a dvou hodin ve 3. a 4. ročníku je nekvalifikovaná.

Prostory tříd vzhledem k malému počtu žáků jsou vyhovující, učitelé používají jednotlivé části učeben s ohledem na zvolený druh práce, funkčně je využíván i stupeň u tabule. Stěny jsou ozdobeny výtvary žáků a materiály potřebnými k výuce. Na oknech jsou květiny, kvůli zrakové pohodě jsou instalovány žaluzie. Děti si mohou půjčovat knihy nebo různé hry či

pomůcky, protože jsou všem přístupné. V ředitelně je počítač s připojeným internetem a instalovanými výukovými programy, které mají žáci možnost používat. K dispozici je televizor s videem, kopírka, kazetový magnetofon a další audiovizuální a didaktická technika, kterou pedagogové pravidelně zařazují do výuky.

Cvičebna, která nemá parametry tělocvičny, je vybavena přenosným nářadím a náčiním. Vzhledem k malé velikosti splňuje pouze částečně požadavky nutné k výuce tělesné výchovy.

Žákovský nábytek odpovídá tělesným proporcím žáků. Učitelé dbají na zásady psychohygieny, zařazují relaxační chvíle, připomínají žákům zásady správného sezení. Týdenní skladba rozvrhu respektuje psychohygienu školního dne. V době konání inspekce byla jeden den teplota v učebnách 18° C a v ředitelně 10° C z důvodů závady na ventilaci akumulčních kamen. Vzhledem ke zjištěnému radonu se pravidelně zapínají ventilátory, které zlepšují stav ovzduší. Pitný režim je zajištěn, žáci mohou odebírat školní mléko nebo si nosí tekutiny z domova.

Organizace, formy a metody výuky

Organizace vyučovacích jednotek odpovídá tomuto typu školy, kdy se střídá činnost přímá se samostatnou. Ve většině vyučovacích hodin byla organizace práce v odděleních zvládnuta, v několika jednotkách nebyl stanoven plán, či cíle výuky, učivo nebylo shrnuto a práce žáků vyhodnocena.

Zejména v první třídě se v průběhu vyučovacích hodin vystřídal mnoho rozličných metod a forem práce, před psaním si děti procvičily ruce a prsty, při zvýšené únavě si odpočinuly při písničce či cvičení. Ve vyšších ročnících byla využita vědomostní soutěž spojená se znalostí regionální tematiky, při které žáci hledali zadání úkolů i mimo učebnu na chodbě i schodišti, a tak se vhodně odreagovali od práce ve vynucené poloze u pracovních stolků. Učitelka I. třídy má připraveny doplňující aktivity pro rychlejší žáky, výuku diferencuje podle individuálních předpokladů žáků, vyučující ve II. třídě diferenciaci používá méně. K přednostem výuky ve všech ročnících patřilo to, že žáci mohli pracovat individuálním tempem a byli vedeni k samostatnosti, důsledně byly používány názorné pomůcky.

Učebnice jsou využívány funkčně, většina žáků se dovede orientovat v textu a umí zdůvodňovat jevy podle algoritmu. Systematicky se pracuje i s pracovními listy a sešity. Gramatické jevy ve všech ročnících jsou procvičovány a upevňovány. Zadávané domácí úkoly mají procvičující charakter, jejich kontrola je pravidelná.

Organizace, formy a metody práce v hodinách matematiky vycházely z dosavadních matematických zkušeností, představ a dovedností žáků. Organizace jednotlivých vyučovaných hodin prvouky, přírodovědy a vlastivědy byla velmi variabilní v závislosti na využívání pomůcek. Zařazovány byly frontální i párové formy práce. Většinou funkčně byly užity učebnice, výuka navazovala na praktické zkušenosti žáků a jejich znalosti regionu. Méně efektivní se jevíly dlouhé frontální výklady a nekoordinované řízené rozhovory.

Při výuce anglického jazyka si žáci opakovali slovní zásobu, zařazen byl poslech nahrávek z kazetového magnetofonu, soutěže, hry a práce s názornými pomůckami. Žáci ukázali, že se nebojí anglicky hovořit, reagují na podněty a znají hry a říkanky v angličtině. Samostatná výuka angličtiny ve 4. ročníku byla efektivní, s vyváženou přímou i samostatnou prací žáků. Je používán převážně komunikativní způsob výuky cizího jazyka.

Výuka tělesné výchovy v tělocvičně byla vedena s odbornou erudicí, poněkud omezujícím faktorem je malý prostor, vzhledem k počtu žáků. Kladem je využívání sportovišť v obci a možnost zařazení žáků všech čtyř ročníků do základní i rozšiřující plavecké výuky v Plavecké škole v Hradci Králové, tu však někteří žáci nevyužívají.

Hudební výchova bez použití doprovodu na hudební nástroj postrádala důsledné odborné vedení žáků, kteří nepřesně intonovali a dopouštěli se i chyb v rytmu. Kladem bylo aktivní

zapojení žáků do všech činností při výuce. Práce dramatického kroužku je zaměřena především na dramatizaci pohádek či recitačních pásem. Především děvčata mají velký zájem o tuto činnost a uplatňují při ní svou invenci a kreativitu.

Motivace a hodnocení

Pouze některé vyučovací jednotky začínaly úvodní motivací. Průběžná motivace i motivační apely na žáky jsou běžné ve výchovně vzdělávacím procesu všech učitelů. Jako motivační prvky jsou zařazovány písničky, pohybové hry, soutěže i řízené rozhovory.

Učitelé oceňují nejen dobré výkony, ale i snahu o pokrok nebo drobný úspěch. Po každé samostatné práci následuje zpětná vazba a někdy je práce ohodnocena známkou, nebo pochvalou, či následuje upozornění na nedostatek. Hodnocení je především motivační.

Kontrolou žákovských knížek a deníčků byla zjištěna nižší frekvence klasifikace v předmětech s výchovným a praktickým zaměřením. Grafické úrovni sešitů je věnována stálá pozornost. Vzájemná kooperace je na dobré úrovni. K záporným jevům patří nedodržení časového rozvržení některých vyučovacích jednotek ve 3. a 4. ročníku, (nezbýval dostatek času na závěrečnou systematizaci poznatků a zhodnocení práce) a časté zapomínání pomůcek některými žáky.

Interakce a komunikace

Ve všech třídách panovaly vztahy založené na vzájemné důvěře a pochopení. Žáci se stále učí akceptovat pravidla stanovená ve vnitřním řádu školy, ohleduplnosti a toleranci k dětem z méně podnětného sociálního prostředí.

Komunikativní dovednosti některých dětí nebyly dobré, ale učitelé trpělivě vysvětlovali význam slov, opravovali chyby. Nežádoucí chování nebylo zaznamenáno. Pedagogové projevují velmi hezký vztah k žákům, respektují jejich individuální potřeby.

Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání ve sledované oblasti

Plánování a příprava výuky, personální, materiální i psychohygienické podmínky, organizace, formy a metody výuky, motivace a hodnocení jsou hodnoceny jako velmi dobré. Interakce a komunikace jsou průměrné.

Žáci mají odpovídající prostor pro uplatnění přirozených potřeb v podmínkách výuky dvou spojených ročníků v jedné třídě. Nižší počet žáků umožňuje učitelům individuálně se věnovat každému dítěti.

Inspekce konstatuje velmi dobrou úroveň výuky posuzovaných předmětů.

HODNOCENÍ PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ

Plánování

Koncepční záměry školy nejsou v písemné podobě stanoveny.

Ředitel školy zpracoval Pracovní plán školy, v kterém uvádí Režim dne školy, Plán práce na školní rok 2000/2001, Plán práce po měsících, Plán kontrolní činnosti a Provozní zásady. Tento dokument s jednotlivými přílohami vychází ze znalosti podmínek a prostředí a řeší úkoly střednědobého plánování.

Operativní plánování je prováděno v součinnosti ředitele školy s ostatními zaměstnanci, aktuální úkoly jsou řešeny bez zbytečných odkladů. Plány jsou reálné a funkční a vyhovují potřebám neúplné školy.

Organizování

Ředitel školy je ve funkci ředitele malotřídní školy od roku 1986, poslední jmenování na základě konkurzního řízení bylo provedeno Školským úřadem Hradec Králové k 1. srpnu 1999. Kompetence a úkoly zaměstnanců se řídí platným Pracovním řádem MŠMT pro zaměstnance škol a školských zařízení. Pro pracovníky školy má písemně zpracované náplně a popisy práce. Všichni pedagogičtí pracovníci (celkem tři) i provozní zaměstnanci (celkem jedna) mají zajištěný volný přístup ke všem potřebným informacím. Jejich osobní písemné materiály i informace o žácích jsou zabezpečeny proti zneužití. Organizace provozu školy odpovídá obecně závazným právním předpisům.

Byla kontrolována část povinné dokumentace školy (viz výčet dokladů), která je vedena (pokud je určeno) na předepsaných tiskopisech, v souladu s platnými právními normami a doporučeními nadřízených orgánů.

Pedagogické, výchovné i provozní záležitosti jsou řešeny každodenně, dále na pedagogických radách a provozních poradách.

Rodičovské schůzky nebo informace pro rodiče se konají pětkrát ročně, rovněž tak pedagogické rady. Kromě toho mohou rodiče navštívit školu na základě domluvy s pedagogy. Další informace jsou předávány prostřednictvím notýsků a žákovských knížek.

Organizace života školy je zakotvena v řádech školy. Jsou zde stanovena práva žáků a jejich rodičů, pravidla pro docházku do školy, chování žáků, zacházení s učebnicemi, školními potřebami a školním majetkem, zásady vnitřního režimu školy.

Prezentace školy na veřejnosti je realizována pravidelnými kulturními vystoupeními v obci.

Vedení a motivování pracovníků

Ve škole jsou patrné pěkné interpersonální vztahy. Ředitel školy využívá odbornost a kreativitu pracovníků. Hlavní kritéria při přidělování nadtarifních složek platu jsou svědomitost v plnění úkolů, mimoškolní aktivity při náplni volného času dětí a účast na dalším vzdělávání. Mimořádné odměny jsou udělovány za splnění zvláštních úkolů.

Učitelé mají k dispozici odborné texty i literaturu v knihovně. Pedagožka bez odborné a pedagogické způsobilosti se může poradit se svými kolegy či se účastnit dalšího vzdělávání. Sebehodnotícími ukazateli činnosti školy jsou materiály Hodnocení výkonu funkce ředitele školy z 28. ledna 2000 a Výroční zpráva školy ve školním roce 200/2001

Kontrolní mechanismy

Ředitel školy provádí kontrolu výchovně vzdělávacího procesu na základě Plánu kontrolní činnosti, který je zpracován s uvedením cíleného zaměření na jednotlivé oblasti kontroly. Zápisy z hospitací jsou stvrzeny podpisy hospitovaných. Z oblasti hospodářské ředitel školy pravidelně kontroluje čerpání rozpočtu od zřizovatele i Okresního úřadu v Hradci Králové stanoveného referátem školství. Kontrola je prováděna průběžně, lhůty k provádění revízi jsou sledovány. Přidělené prostředky za sledované období byly řádně čerpány na nákup učebnic, učebních pomůcek a na další vzdělávání pedagogických pracovníků.

V materiálně-technické oblasti ředitel spolupracuje se zřizovatelem, který v rámci svých finančních možností reaguje na požadavky školy. Inventarizace majetku a školních pomůcek probíhá dle pokynu zřizovatele na základě zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví.

V oblasti sebeevaluace výsledků výuky zadávají učitelé prověrky pro vyšší ročníky školy. Závěry jsou rozebírány. Škola kvalitně připravuje žáky na přechod do vyšších ročníků spádové plně organizované školy ve Vřestarech či na víceletá gymnázia.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Plánování je hodnoceno jako velmi dobré. Malý počet zaměstnanců a jejich každodenní setkávání umožňuje účinné řízení školy. Organizování je hodnoceno též jako velmi dobré. Zaměstnanci školy jsou ke své práci vhodně motivováni, učitelé se průběžně dále vzdělávají. Tato oblast je hodnocena rovněž jako velmi dobrá. Kontrolní mechanismy jsou vytvořeny a jejich realizace je v daných podmínkách školy hodnocena jako velmi dobrá.

Podmínky vzdělávání jsou na velmi dobré úrovni.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Rozhodnutí Školského úřadu Hradec Králové – změna zařazení do sítě škol čj. 31 608/2001-21 s účinností od 11. června 2001,
- Podkladová inspekční dokumentace základní školy ze dne 5. ledna 2002,
- Řád školy z 31. srpna 2001,
- Vnitřní řád pro učitele a vychovatele ze dne 1. září 1998,
- Vnitřní řád školy pro pedagogické a provozní zaměstnance ze dne 31. srpna 2001,
- Výroční zpráva Základní školy, Dohalice, okres Hradec Králové za školní rok 2000/2001,
- Rozvrh hodin ve školním roce 2001/2002.
- Provozní řád školy ve školním roce 2001/2002,
- Pracovní plán školy na školní rok 2001/2002,
- Provozní zásady ve školním roce 2001/2002,
- Jednací řád pedagogické porady ze dne 30. srpna 2001,
- Záznamy z jednání pedagogické rady ve školním roce 2001/2002,
- Evidence žáků školy ve školním roce 2001/2002,
- Pracovní náplně a povinnosti zaměstnanců školy ve školním roce 2001/2002,
- Třídní knihy, třídní výkazy a katalogové listy žáků ve školním roce 2001/2002,
- Plán kontrolní činnosti na školní rok 2001/2002,
- Hodnocení výkonu funkce ředitele základní školy Dohalice, okres Hradec Králové ze dne 28. ledna 2000,
- Záznamy o práci v zájmovém útvaru dramatický kroužek,
- Zápisy z hospitací ředitele školy ve školním roce 2001/2002,
- Osobní spisy zaměstnanců školy ve školním roce 2001/2002,
- Tematické plány učitelů pro jednotlivé předměty pro školní rok 2001/2002,
- žákovské sešity, deníčky a žákovské knížky vedené ve školním roce 2001/2002,
- Kniha úrazů vedená od roku 1980,
- Provozní řád tělocvičny z 31. srpna 2001,
- Revizní zpráva o kontrole tělovýchovných zařízení ze dne 20. června 2001.

ZÁVĚR

Od poslední inspekce vykonané v roce 1998 došlo k řadě zlepšení nejen v materiálním vybavení školy, ale i v rozsahu výchovně vzdělávací činnosti. Nedostatky uvedené v Inspekční zprávě čj. 091 417/98-1031 byly odstraněny. Základní škola poskytuje širokou nabídku v zájmové činnosti a je schopna zajistit výuku nejen nadaným, ale i žákům ze znevýhodněného sociokulturního prostředí.

Průběh a výsledky vzdělávání

Plánování a příprava výuky je v souladu s požadavky osnov zvoleného vzdělávacího programu Základní škola. Kontinuita výuky sledovaných předmětů mezi jednotlivými ročníky je zajištěna spoluprací učitelského manželského páru a vychovatelky. Pedagogové mají ucelený přehled o všech žácích. Podmínky výuky z personálního hlediska vyhovují požadavkům na odbornou a pedagogickou způsobilost, kromě šesti hodin výchovných předmětů. Materiální zázemí, vybavenost školy pomůckami a didaktickou technikou se zlepšuje. Prostředí je estetické a podnětné. Organizace a formy výuky odpovídají specifické práci malotřídní školy. Žáci jsou ke své práci motivováni, vhodně je využíváno mezipředmětových vztahů i příkladů z běžného praktického života. Hodnocení žáků je objektivní.

Průběh a výsledky vzdělávání jsou hodnoceny jako velmi dobré.

Podmínky vzdělávání

Plánování výchovně vzdělávacího procesu je v souladu s typem školy. Výuka probíhá podle schválených učebních dokumentů.

Organizace života školy odráží potřeby žáků, pedagogů i rodičovské veřejnosti. Pedagogové se pravidelně vzdělávají v akreditovaných centrech dalšího vzdělávání. Kontrolní mechanismy jsou stanoveny, jejich frekvence je vyhovující vzhledem k velikosti školy. Interpersonální vztahy pozitivně ovlivňují celkové klima školy.

Podmínky vzdělávání jsou hodnoceny jako velmi dobré.

Pozitiva

- příjemné rodinné prostředí, úzká spolupráce pedagogů,
- zlepšené materiálně-technické vybavení (zřízení školní družiny a školní jídelny v roce 1999/2000),
- organizace relaxačních, pohybových činností žáků a doplňkových akcí školy.

Negativa

- chybějící koncepční záměry školy,
- nižší úroveň komunikace žáků, převaha slovních apelů učitelů před činnostmi žáků.

Doporučení

- vypracovat koncepční záměry školy,
- rozvíjet komunikaci žáků, využívat kromě verbálních i jiné učební styly.

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy Okresní úřad Hradec Králové, referát školství, ČSA 408, 502 06	2002-02-13	091 191/02-1031
Zřizovatel Obecní úřad Dohalice 30 , 503 13	2002-02-13	091 192/02-1031

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-	-	Připomínky nebyly podány.